

คุณภาพและอัตลักษณ์ของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2553

Quality and Identity of Graduated Nurses of School of Nursing, Eastern Asia University in Academic Year 2010

อรนันท์ หาญยุทธ และ รัชยา รัตนะทาว

บทคัดย่อ

บทการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์และศึกษาอัตลักษณ์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียปีการศึกษา 2553 ตามความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลและผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารและพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเดียวกันกับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียปีการศึกษา 2553 จำนวนทั้งหมด 162 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ t-test ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.34$ และด้านที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือด้านคุณธรรมจริยธรรม $\bar{X} = 4.49$ ในส่วนของคุณลักษณะบัณฑิตตามอัตลักษณ์บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจทุกด้านอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.40$ และด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือด้านประสิทธิภาพและจริยธรรม $\bar{X} = 4.61$ ความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์และคุณลักษณะบัณฑิตตามอัตลักษณ์ในแต่ละด้าน ไม่มีความแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ คุณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์ของบัณฑิต

Abstract

The purposes of this research were to study the quality of graduates by Thai Qualifications Framework for Higher Education in Nursing and to study the characteristics of the graduates from the School of Nursing, Eastern Asia University in Academic Year 2010. The sample consisted of 162 nursing managers and staff working in the same hospitals with the graduates who graduated from the School of nursing, University of Eastern Asia in academic year 2010. The instruments used to collect the data were questionnaires developed by the researchers. The statistics used to analyze the data were percentage,

mean, standard deviation and t-test. The results showed that supervisors were satisfied with the quality of the graduates by Thai Qualifications Framework for Higher Education in Nursing of six domains at high level ($\bar{X} = 4.34$), the ethics and moral domain had the most satisfaction ($\bar{X} = 4.49$). According to the characteristics of the graduates, supervisors were satisfied with all aspect at high level ($\bar{X} = 4.40$), the Efficiency and ethics was the most satisfaction ($\bar{X} = 4.61$). Comparing the opinions between the supervisors users and the graduates by the Higher Education Qualifications Framework and the identity of the graduates of each side, no differences were statistically significant.

Keyword: satisfaction, graduate quality and identity of nurse graduates, Nursing school at Eastern Asia University

ความนำ

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กำหนดให้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตในสาขาหรือสาขาวิชาของแต่ละระดับมีคุณวุฒิตามมาตรฐานใกล้เคียงกัน ทั้งในระดับชาติ และระดับสากลซึ่ง คุณภาพของบัณฑิตทุกระดับและคุณวุฒิและสาขาวิชาต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ (learning outcome domains) อย่างน้อย 5 ด้าน (1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ethics and moral) (2) ด้านความรู้ (knowledge) (3) ด้านทักษะทางปัญญา (cognitive skills) (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (interpersonal skills and responsibility) และ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี, 2552)

สภาการพยาบาลในฐานะองค์กรวิชาชีพกำกับคุณภาพและมาตรฐานหลักสูตรสาขาพยาบาลศาสตร์ได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาการพยาบาลศาสตร์ที่สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และประกาศให้สถาบันการศึกษาพยาบาลทุกแห่งนำไปใช้เป็นแนวทางในการ

จัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้ไว้ 6 ด้านคือ (1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ethics and moral) (2) ด้านความรู้ (knowledge) (3) ด้านทักษะทางปัญญา (cognitive skills) (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (interpersonal skills and responsibility) (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี (numerical analysis, communication and information technology skills) และ (6) ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (professional practice skills) (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์, 2552)

สำหรับบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้านโดยเพิ่มทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ เพราะสาขาพยาบาลศาสตร์เป็นวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติโดยตรงต่อชีวิตสุขภาพและอนามัยของประชาชนด้วยความเอาใจใส่อย่างเอื้ออาทร จำเป็นต้องใช้ศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หลักการและ ทักษะการปฏิบัติการพยาบาล แบบองค์รวม (มคอ. 1 มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์, 2552) หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2549 และหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ 2555 ของคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียเป็นหลักสูตรที่มุ่งหวังให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจาก

หลักสูตรดังกล่าวมีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความรู้ มีทักษะพยาบาลศาสตร์มีคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ด้านทางปัญญาในการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหา มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีภาวะผู้นำและมีทักษะการสื่อสาร ทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และได้รับรู้ไว้ในประมวลการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติการพยาบาลของทั้ง 2 หลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ได้กำหนดอัตลักษณ์ของบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินงานตามปรัชญา ปณิธานและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และเป็นอัตลักษณ์ที่สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียที่กำหนดไว้เป็นแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้มีอัตลักษณ์ดังกล่าว อัตลักษณ์บัณฑิตของคณะพยาบาลได้แก่ (1) ด้านประสิทธิภาพและจริยธรรม (E= Efficiency and Ethics) (2) ด้านความสามารถในการปรับตัว(A=Adaptive Ability) และ (3) ด้านปัญญาอันเป็นสากล (Universal Wisdom) ทั้งนี้ด้านประสิทธิภาพและจริยธรรม หมายถึง บัณฑิตมีความสามารถในการใช้ความรู้ในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีวินัย และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่นทั้งในการดำรงตนและการปฏิบัติงาน ด้านความสามารถในการปรับตัว หมายถึง บัณฑิต มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาวะการทำงานที่หลากหลาย และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มีความขยันอดทนและความพากเพียร และมีภาวะผู้นำในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีในงานและองค์การและด้านปัญญาอันเป็นสากล หมายถึงบัณฑิตมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์องค์ความรู้เพื่อนำไปใช้ได้จริง รักการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเปิดใจกว้างเพื่อรับความรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง

อัตลักษณ์ (identity) เป็นความรู้สึกนึกคิด ที่บุคคลมีต่อตนเองว่า “ฉันคือใคร” ซึ่งเกิดจากการปฏิสังสรรค์

ระหว่างตัวเรากับคนอื่นโดยผ่านการมองตนเองและการที่คนอื่นมองเรา อัตลักษณ์ต้องการความตระหนักในตัวเอง นั่นคือตัวเราต้องแสดงตนหรือยอมรับอย่างเต็มใจกับอัตลักษณ์ที่เราเลือก ความสำคัญของการแสดงตนคือการระบุได้ว่าตัวเรามีอัตลักษณ์เหมือนกลุ่มหนึ่งและแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างไร (นันทนัย ประสานนาม, 2549)

อัตลักษณ์ของบัณฑิตพยาบาลดังกล่าวเป็นการแสดงความเป็นตัวตนในคุณลักษณะดังกล่าวอันเป็นที่รับรู้โดยบัณฑิตเองและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคณะพยาบาลศาสตร์ใช้เป็นเป้าหมายในการผลิตบัณฑิต การวางแผน การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนานักศึกษา นอกจากนี้ได้ใช้อัตลักษณ์ของบัณฑิตเป็นกรอบในการสื่อสารที่สร้างความเข้าใจและความมั่นใจให้แก่ผู้ที่ใช้นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้ประกอบการ ชุมชน สังคมและสถาบันอื่นๆ

คณะพยาบาลศาสตร์เป็นสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตพยาบาลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษา ระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ และเป็นไปตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันการศึกษาตามองค์ประกอบที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 2.7 ระบบกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต และการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ตัวบ่งชี้ที่ 16.1 ผลการบริหารสถาบันให้เกิดอัตลักษณ์ และตัวบ่งชี้ที่ 16.2 ผลการพัฒนาบัณฑิตตามอัตลักษณ์ ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ในปีการศึกษา 2553 ว่าบัณฑิตมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษา ระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์และมีอัตลักษณ์ตามที่คณะพยาบาลศาสตร์กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียปีการศึกษา 2553 ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์

2. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ปีการศึกษา 2553 ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์

3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์และอัตลักษณ์ของบัณฑิตพยาบาล

สมมติฐานการวิจัย

1. ความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ในแต่ละด้านไม่มีความแตกต่างกัน

2. ความคิดเห็นของของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตต่ออัตลักษณ์ของบัณฑิตพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ในแต่ละด้านไม่มีความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

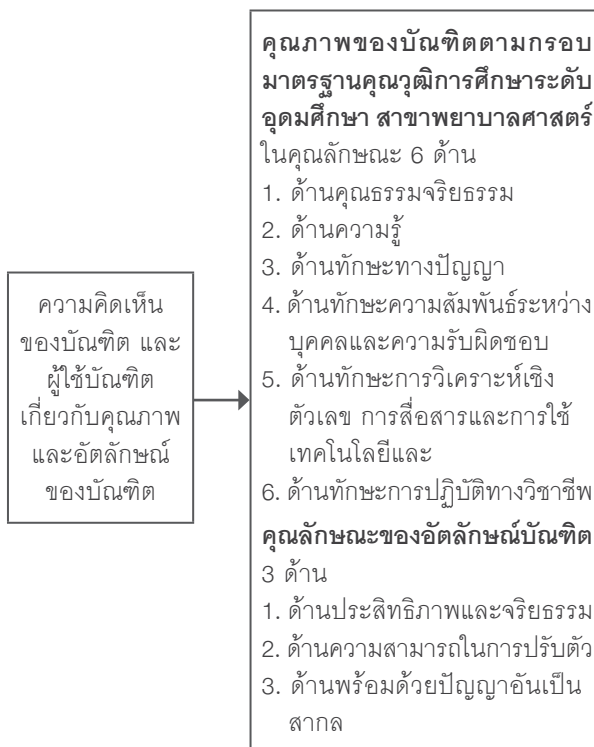
การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยนี้ประกอบด้วยผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ หัวหน้าหอผู้ป่วย รองหัวหน้า หอผู้ป่วย และพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลที่ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรพยาบาล ศาสตร์บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ปีการศึกษา 2553 ปฏิบัติงานอยู่จำนวน 121 คน และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตจากคณะพยาบาลศาสตร์

กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งโดยการคำนวณหาขนาดตัวอย่าง ตามทาร์ยามาเน่ เป็นผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 93 คน และบัณฑิต จำนวน 93 คนรวมทั้งหมด186 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2553

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ตามรายด้านจำนวน 30 ข้อ ดังนี้ (1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 6 ข้อ (2) ด้านความรู้ 5 ข้อ (3) ด้านทักษะทางปัญญา 5 ข้อ (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ส่วนบุคคลและความรับผิดชอบ 4 ข้อ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4 ข้อ และ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ 6 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามคุณลักษณะบัณฑิตตาม
อัตลักษณ์ “ประสิทธิภาพและจริยธรรม ความสามารถ
ในการปรับตัวและปัญญาอันเป็นสากล” จำนวน 20 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ด้าน
ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยให้
ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้คำตัดสินความสอดคล้อง
ทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของ
แบบสอบถามของบัณฑิต โดยใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น
บัณฑิตจบใหม่ ระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร
มหาวิทยาลัย อีสเทิร์นเอเซีย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 15 คน และพยาบาลประจำการ โรงพยาบาล
ธัญบุรี จำนวน 15 คน โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์
แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.79

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
162 คน คิดเป็นร้อยละ 87.10

2. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ความถี่ ร้อยละ
และข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อ
คุณภาพและอัตลักษณ์ของบัณฑิต แต่ละด้านใช้ค่าเฉลี่ย
ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต
และบัณฑิตต่อคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน
ผลการเรียนรู้ และอัตลักษณ์ของบัณฑิตคณะพยาบาล-
ศาสตร์ในแต่ละด้านโดยสถิติ t-test

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิต พบว่า ส่วนใหญ่อายุ
24-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 67.90 ระดับคะแนนเฉลี่ย (GPA)
อยู่ในช่วง 2.51-3.00 คิดเป็นร้อยละ 51.85 จำนวนครั้ง
ในการสอบขึ้นทะเบียนฯ ครั้งที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 64.20
รายวิชาที่สอบมากกว่า 1 ครั้ง การพยาบาลผดุงครรภ์
คิดเป็นร้อยละ 29.97 เริ่มเข้าทำงานในโรงพยาบาล/
หน่วยงาน ภายใน 3 เดือน คิดเป็นร้อยละ 29.97
เงินเดือนได้รับเมื่อเริ่มต้นเข้าทำงานอยู่ระหว่าง 12,000-

14,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.14 โรงพยาบาล/หน่วยงาน
ที่ทำงานส่วนมากเป็นโรงพยาบาลเอกชน คิดเป็น
ร้อยละ 93.52 ส่วนมากทำงานที่แผนกอายุรกรรม
คิดเป็นร้อยละ 27.18 หลังสำเร็จการศึกษาไม่ได้รับ
ประกาศเกียรติคุณยกย่องในด้านใด คิดเป็นร้อยละ 100

2. ผู้ใช้บัณฑิต ส่วนใหญ่อายุ 26-30 ปี คิดเป็น
ร้อยละ 67.90 ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ
79.01 ประสบการณ์ในการทำงานด้านการพยาบาล
1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.10 ส่วนใหญ่ผู้ตอบทำงาน
ในโรงพยาบาลวิภาวดี คิดเป็นร้อยละ 24.70 ตำแหน่ง
ที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันเป็นพยาบาลประจำการ คิดเป็น
ร้อยละ 50.63 ระยะเวลาที่ทำงานในหน่วยงาน 6-9 ปี
คิดเป็นร้อยละ 44.45 รู้จักกับบัณฑิตในฐานะ ผู้ร่วมงาน
คิดเป็นร้อยละ 50.62 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานร่วมกับ
บัณฑิต 7-9 เดือน คิดเป็นร้อยละ 82.72

3. คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ 6 ด้านตาม
ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตโดยรวมมีความพึงพอใจ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) และด้านที่มีความพึงพอใจ
สูงสุดคือด้านคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.49$)
รองลงมาด้านทักษะความสัมพันธ์ส่วนบุคคลและความ
รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.46$) และด้านที่มีความพึงพอใจ
น้อยที่สุดคือด้านทักษะในการวิเคราะห์และการสื่อสาร
มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.16$)

4. คุณลักษณะบัณฑิตตามตามอัตลักษณ์ 3 ด้าน
ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตโดยรวมมีความ
พึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) พิจารณา รายด้าน
พบว่าด้านประสิทธิภาพและจริยธรรมมีความพึงพอใจ
มากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$)รองลงมาคือ ด้านถึงพร้อมด้วย
ปัญญาอันเป็นสากล ($\bar{X} = 4.39$) และด้านความสามารถ
ในการปรับตัว ($\bar{X} = 4.37$) ตามลำดับ

5. คุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ 6 ด้าน
ตามความคิดเห็นของบัณฑิตโดยรวมมีความพึงพอใจ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) และรายด้านพบว่าด้าน
ทักษะความสัมพันธ์ส่วนบุคคลและความรับผิดชอบ
มีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมาคือ

ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.56$) และด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.56$) ตามลำดับ

6. คุณลักษณะบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของบัณฑิตพยาบาลทั้ง 3 ด้านพบว่าบัณฑิตมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) พิจารณารายด้านพบว่าด้านประสิทธิภาพและจริยธรรมมีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.48$) ด้านที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้านถึงพร้อมด้วยปัญญาอันเป็นสากล ($\bar{X} = 4.33$) ตามลำดับ

7. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิตพยาบาลต่อคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ และคุณลักษณะบัณฑิตตาม อัตลักษณ์ในแต่ละด้านพบว่า ไม่มีความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การอภิปรายผล

1. คุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2553 จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียมีคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากและด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านคุณธรรมจริยธรรมอาจเนื่องมาจากบัณฑิตได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนภาคทฤษฎี ทดลอง และการปฏิบัติการพยาบาลรวมทั้งการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษามาตลอดตั้งแต่แรกเข้ามาเป็นนักศึกษาพยาบาลของคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียจนสำเร็จการศึกษา โดยร่วมกับมหาวิทยาลัยในโครงการปลูกความคิดดีงาม จัดกิจกรรมเจริญสติเพื่อชีวิตสงบเย็นสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และกิจกรรมจิตอาสาทำความดีสำหรับนักศึกษาทุกชั้นปี มีโครงการEAU สนับสนุนงานพระพุทธศาสนา มีกิจกรรมค่ายพุทธบุตร สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และค่ายคุณธรรมสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 อย่างต่อเนื่องตลอดทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอรุณี อุปแก้วและคณะฯ (2552) และรองลงมาด้านทักษะความสัมพันธ์ส่วนบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะทางปัญญาน้อยที่สุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักขณา ยอดกลกิจและคณะฯ (2552) โดยให้ความคิดเห็นไว้ว่าความพึงพอใจของผู้ใช้

บัณฑิตจะขึ้นอยู่กับระดับความสามารถ ด้านต่าง ๆ ของบัณฑิตที่แสดงออกในขณะที่ทำงานร่วมกับผู้ใช้บัณฑิต และเป็นผลมาจากที่คณะพยาบาลศาสตร์ได้ส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนานักศึกษาด้านต่าง ๆ ในกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาที่กำหนดอยู่ในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการของคณะฯ ทุก ๆ กิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตในทุก ๆ ด้านการจัดกิจกรรมมีทั้งกิจกรรมที่ดำเนินโดยคณะพยาบาลศาสตร์เอง กิจกรรมที่เข้าร่วมกับมหาวิทยาลัยและกิจกรรมที่ร่วมกับสถาบันภายนอก เช่น กีฬาสถาบันที่จัดร่วมกับสถาบันการศึกษาพยาบาลอื่น ๆ และกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับหน่วยงานภายนอก เป็นต้น นอกจากนี้วัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านไว้อย่างชัดเจน ซึ่งนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาให้มีความรู้และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ สามารถแก้ปัญหาด้วยหลักเหตุผล มีความมุ่งมั่น อดทนและรับผิดชอบต่อตนเองและต่อหน้าที่ไม่ย่อท้ออุปสรรค การกล้าตัดสินใจบนพื้นฐานของหลักวิชาการและวิชาชีพ ยึดคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพมีความเป็นผู้นำ มีทักษะทางภาษาต่างประเทศและทักษะการใช้เทคโนโลยีที่ ซึ่งสอดคล้องกับทรงศรี สนิททรัพย์ (2543) ที่พบว่า กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา

2. จากผลการศึกษาที่พบว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียปีการศึกษา 2553 มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของคณะพยาบาลศาสตร์ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจมากที่สุดคือด้านความสามารถในการปรับตัว ($\bar{X} = 4.57$) มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้านความพร้อมด้วยปัญญาอันเป็นสากล ($\bar{X} = 4.19$) เนื่องมาจากเป้าหมายของการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียที่ได้ถูกกำหนดไว้ในปรัชญาและปณิธานที่มุ่งเน้น

การพัฒนาให้นักศึกษาให้มีคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพและตามปณิธานการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัย คือ การเป็นผู้มีประสิทธิภาพในการทำงาน และมีจริยธรรมในการดำรงตน การเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปรับตัวได้ในทุกสถานการณ์ และเป็นผู้ตระหนักในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจะเปิดรับองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลาย คณะพยาบาลศาสตร์ได้นำปรัชญาและปณิธานของมหาวิทยาลัยมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมพัฒนาการศึกษา ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนกระทั่งจบการศึกษาตามหลักสูตร คณะพยาบาลศาสตร์ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตและอัตลักษณ์ของบัณฑิต โดยการสอนของอาจารย์ในรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะทางภาษา และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นโดย ฝึกให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจเชิงจริยธรรมที่มีผลต่อการดูแลสุขภาพของผู้ใช้บริการ เช่น การใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาล การมอบหมายให้ศึกษากรณีตัวอย่าง เป็นต้น นอกจากนี้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตตามอัตลักษณ์ เช่น โครงการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปี โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมค่ายพุทธบุตร โครงการ/ กิจกรรมทำความดี ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีเหตุผล ด้านความกตัญญู ด้านความมีวินัยและด้านความเสียสละ เป็นต้นนอกจากนี้คณาจารย์ของคณะพยาบาลศาสตร์ได้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษาในด้านการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ และแสดงจิตใจความเป็นอาจารย์แก่ศิษย์ในลักษณะของการเคารพความเป็นปัจเจกบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไล ตั้งจิตสมคิด (2542) ที่พบว่าครูอาจารย์มีบทบาทอย่างมากต่อการปลูกฝังค่านิยมเชิงจริยธรรม

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้นบัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์และอัตลักษณ์ของบัณฑิตพยาบาลในรายด้าน ผลการวิจัย

พบว่าความคิดเห็นของผู้ใช้นบัณฑิตกับความคิดเห็นของบัณฑิตในรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากผู้ใช้นบัณฑิตและตัวบัณฑิตได้รับทราบแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของคณะพยาบาลศาสตร์ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนในทุกรายวิชาของหลักสูตรมีการกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละด้านอย่างชัดเจนในประมวลรายวิชาของภาคทฤษฎีหรือ มคอ. 3 และภาคปฏิบัติ หรือ มคอ. 4 มีคู่มือการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการปฏิบัติการพยาบาลและใบประเมินผลการเรียนรู้ภาคปฏิบัติที่ระบุมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านและความคาดหวังให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าวในกระบวนการเรียนการสอนโดยแจกคู่มือประกอบการบรรยายการเรียนการสอน และจัดกลุ่มสนทนาให้แก่พยาบาลประจำการและนักศึกษา ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาล เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ และแนวทางในการฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วย นักศึกษาเกิดความมั่นใจและเป็นการเตรียมความพร้อมที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกาญจนา คุณารักษ์ (2535) ที่กล่าวว่า กระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และยังต้องวางแผนประเมินผลให้ทราบชัดว่าการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียนนั้นได้บรรลุตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์จริงหรือไม่ เพื่อให้ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะได้รู้และคิดอ่านแก้ไขปรับปรุงต่อไป

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

มหาวิทยาลัยสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

1. นำผลการศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ในแต่ละด้านมาพิจารณาในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ได้ครบ 6 ด้าน และให้มีความเท่าเทียมกันในทุกด้าน

2. ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริม

ให้นักศึกษายาบาลมีความรู้มีการฝึกทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะทางปัญญา ให้มีความทัดเทียมกับด้านคุณธรรม จริยธรรม

3. นำผลการศึกษาคณาภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์ของบัณฑิตไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาในมาตรฐานด้านการผลิตบัณฑิตและการบริหารคณะพยาบาลศาสตร์ให้เกิดอัตลักษณ์

4. นำผลการวิจัยเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โครงการหรือกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

ทางด้านวิชาชีพ เพื่อพัฒนาบัณฑิตตามอัตลักษณ์ให้มีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตในสถานประกอบการหรือสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน อาจจะมีผลต่อคุณภาพและอัตลักษณ์ของบัณฑิตได้

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อค้นหารูปแบบการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อการพัฒนานักศึกษาในด้านอัตลักษณ์ของสถาบัน

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา คุณารักษ์. (2548). *การออกแบบการสอน (Instructional Design)* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2552*
- คณะกรรมการอุดมศึกษา. (2552). *ประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552*. ค้นจาก <http://www.mua.go.th>
- ฉลาดชาย รมิตานนท์. (2550). *อัตลักษณ์ วัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลง*. ค้นจาก <http://www.soc.cmu.ac.th>.
- ทรงศรี สนธิทรัพย์. (2543). *การศึกษาคุณสมบัติที่พึงประสงค์และแนวโน้มความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจ ช่วงปี พ.ศ. 2544-2546*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทรงเกียรติ อิงคามระธร. (2554). *คุณภาพของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง*. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ทรงเกียรติ อิงคามระธร. (2554). *คุณภาพของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตามอัตลักษณ์ “ใฝ่ดี ใฝ่รู้ สู้งาน” มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง*. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- นัทธนัย ประสานนาม. (2550). *เพศ ชชาติพันธุ์ และปัญหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์*. ค้นจาก <http://www.midnightuniv.org>
- พิชิต ฤทธิ์เจริญ. (2547). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แฮลล์ออฟ เคอร์มิสท์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). *การปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.
- ลักขณา ยอดกลกิจ และคณะ. (2552). *รายงานวิจัย การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2552*. คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณ มหาววิทยาลัยนวมินทราชินราชม.

วิไล ตั้งจิตสมคิด. (2544). *การศึกษาและความเป็นครูไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนพรินติ้งเฮาส์.

ศิริดา บุรชาติ และคณะ. (2554). การวิจัยและการพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพบัณฑิตสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารวิจัย มข.(บศ.)* 11(4): ต.ค.-ธ.ค 2554

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม 2554-2558 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2554*. เอกสารอัดสำเนา. ค้นจาก <http://www.onesqa.or.th>

อรุณี อุปแก้ว และคณะ. (2554). *การติดตามคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาของผู้ใช้บัณฑิต หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2552 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม*. มหาสารคาม : วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม

Yamane T. (1970). *Statistic: An introductory analysis*. Tokyo: Harper International Edition.

